

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Imitatione Christi

Thomas <von Kempen>

Antverpiae, 1607

Liber Quartvs. De augustiſſimo Eucharistiæ Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48701](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48701)

LIBER QVARTVS.

*De augustissimo Eucharistia
Sacramento.*

Capita Libri quarti.

C vm quanta reuerentia, Christus sit suscipiendus.	Cap. 1
Quòd magna bonitas & charitas Dei, in hoc Sacramento, homini exhibetur.	2
Quòd vtile sit, sepè communicare.	3
Quòd multa bona prestantur, deuotè com- municantibus.	4
De dignitate Sacramenti, & statu sacerdo- tali.	5
Interrogatio de exercitio, ante communio- nem.	6
De discussione propria conscientia, & emen- dationis proposito.	7
De oblatione Christi in cruce, & propria resignatione.	8
Quòd nos & omnia nostra, Deo debemus offerre, & pro omnibus orare.	9
Quòd sacra communio, de facili non est re- linquenda.	10
Quòd corpus Christi, & sacra Scriptura maximè sunt animæ fidei necessaria.	11
Quòd	

- Quod magna diligentia se debeat, commu-
nicaturus Christo, preparare. 12
- Quod toto corde anima deuota, Christi
unionē, in Sacramēto affectare debet. 13
- De quorundam deuotorum ardenti deside-
rio, ad corpus Christi. 14
- Quod gratia deuotionis, humilitate & sui-
ipsius abnegatione, acquiritur. 15
- Quod necessitates nostras Christo aperire,
& eius gratiam postulare debemus. 16
- De ardenti amore, & uehementi affectu
suscipiendi Christum. 17
- Quod homo non sit curiosus scrutator Sacra-
menti, sed humilis imitator Christi, sub-
dendo sensum suum sacrae fidei. 18

M

Deuota

Deuota exhortatio, ad sacram
Communionem.

VOX CHRISTI.

Mat. 11

Ioan. 6.

Venite ad me omnes, qui
 laboratis, & onerati estis,
 & ego reficiam vos, dicit
 Dominus. Panis, quem
 ego dabo, caro mea est, pro mundi
 vita. Accipite & comedite, hoc est
 corpus meum, quod pro vobis tradetur:
 Hoc facite in meam commemora-
 tionem. Qui manducat carnem meam,
 & bibit meum sanguinem, in me ma-
 net, & ego in illo. Verba, quae ego lo-
 cutus sum vobis, spiritus & vita sunt.

CAP. I.

Cum quanta reuerentia, Christus
 sit suscipiendus.

VOX DISCIPULI.

HAEC sunt verba tua Christe, ve-
 ritas aeterna, quamuis non vno
 tempore prolata, nec vno in loco con-
 scripta. Quia ergo tua sunt, & vera,
 gratanter mihi & fideliter, cuncta sunt
 accipienda. Tua sunt, & tu ea protu-
 listi:

listi: & mea quoque sunt, quia pro salute mea ea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo, ut arctius inferatur cordi meo. Excitant me verba tantæ pietatis, plena dulcedinis & dilectionis. Sed terrent me delicta propria: & ad capienda tanta mysteria, me reuerberat impura conscientia. Prouocat me dulcedo verborum tuorum, sed onerat me multitudo vitiorum meorum.

2 Iubes, ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem: & ut immortalitatis accipiam alimoniam, si æternam cupiam obtinere vitam & gloriam. Venite, inquis, ad me Mat. II. omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. O dulce & amicabile verbum in aure peccatoris, quod tu, Domine Deus meus, egenum & pauperem inuitas, ad communionem tui sanctissimi corporis. Sed quis ego sum Domine, ut ad te præsumam accedere? Ecce, cæli cælorum te non capiunt, & tu dicis; Venite ad me omnes. Mat. XX

3 Quid sibi vult ista piissima dignatio, & tam amicabile inuitatio? Quomodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi conscius sum, vnde possum præsumere?

M 2 sumere?

sumere? Quomodo te introducā in domum meam, qui sapius offendi benignissimam faciem tuam? Reuerentur Angeli & Archangeli, metuunt

Mat. 11 Sancti & iusti, & tu dicis: Venite ad me omnes? Nisi tu Domine hoc diceres, quis verum esse crederet? Et nisi tu iuberes, quis accedere attēteret? Ecce,

Genes. 6 Noë vir iustus in arcæ fabrica, centum annis laborauit, vt cum paucis saluaretur: & ego quomodo me potero vna hora præparare, vt mundi fabricatorem, cum reuerentiā sumam?

Exod. 25 4 Moyses famulus tuus magnus, & *26.* specialis amicus tuus, arcam ex lignis imputribilibus fecit, quā & mundissimo vestiuit auro, vt tabulas legis in ea reponeret: & ego putrida creatura, audebo te conditorem legis, ac vitæ

3. Reg. 6 datorem, tā facile suscipere? Salomon sapientissimus regum Israël, templum magnificum septem annis, in laudem

3. Reg. 8 nominis tui ædificauit: & octo diebus festum dedicationis eius celebrauit: mille hostias pacificas obtulit: & arcam fœderis in clangore buccinæ & iubilo in locum sibi præparatum solenniter collocauit. Et ego infelix & pau-

paupertimus hominum, quomodo te
in domum meam introducam, qui vix
mediā expendere deuotè noui horam?
& vtinā vel semel dignè ferè mediam.

5 O mi Deus, quantum illi, ad pla-
cendum tibi, agere studuerunt. Heu,
quā pusillum est, quod ago: quā
breue expleo tempus, cū me ad com-
municandum dispono. Rarò totus col-
lectus, rarissimè ab omni distractione
purgatus. Et certè in tua salutari deita-
tis præsentiā, nulla deberet occurrere
indecens cogitatio, nulla etiam occu-
pare creatura: quia non Angelum, sed
Angelorum Dominum, suscepturus
sum hospitio.

6 Est tamen valdè magna distantia,
inter arcam fœderis cum suis reliquiis,
& mundissimum corpus tuum cum
suis ineffabilibus virtutibus: inter le-
galia illa sacrificia futurorum præfi-
guratiua, & verā tui corporis hostiam,
omnium antiquorum sacrificiorum
cōpletiuam. Quare igitur non magis,
ad tuam venerabilem inardesco præ-
sentiam? Cur non maiori me præparo
solicitudine, ad tua sancta sumenda:
quando illi antiqui sancti Patriarchæ

& Prophetæ, Reges quoque & Principes, cum vniuerso populo, tantum deuotionis demonstrarunt affectum, erga cultum diuinum?

2. Reg 6 7 Saltauit deuotissimus Rex David coram arca Dei totis viribus, recollens beneficia olim indulta patribus: fecit diuersi generis organa, psalmos edidit, & cantari instituit cum latitia, cecinit & ipse frequenter in cithara, Spiritus sancti afflatus gratia, docuit populum Israël toto corde Deum laudare, & ore confono diebus singulis benedicere & prædicare. Si tanta agebatur tunc deuotio, ac diuinæ laudis exstitit recordatio coram arca testamenti: quanta nunc mihi, & omni populo Christiano, habenda est reuerentia & deuotio, in præsentia Sacramenti, in sumptione excellentissimi corporis Christi?

8 Currunt multi ad diuersa loca, pro visitandis reliquiis Sanctorum: & mirantur auditis gestis eorum, ampla ædificia templorum inspiciunt, & osculantur sericis & auro inuoluta sacra ossa ipsorum. Et ecce, tu præsens es, hic apud me in altari, Deus meus, Sanctus
san-

sanctorum, creator omnium, & Dominus Angelorum. Sæpè in talibus videndis curiositas est hominum, & nouitas inuisorum, & modicus reportatur emendationis fructus: maximè vbi est tam leuis, sine vera contritione, discursus. Hic autem in Sacramento altaris, totus præsens es, Deus meus, homo Christus Iesus: vbi & copiosus percipitur æternæ salutis fructus, quotienscumque fueris dignè ac deuotè susceptus. Ad istud verò non trahit leuitas aliqua, nec curiositas aut sensualitas: sed firma fides, deuota spes, & sincera charitas.

9 O inuisibilis conditor mundi Deus, quàm mirabiliter agis nobiscù: quàm suauiter & gratiosè cum electis tuis disponis, quibus temetipsum in Sacramento sumèdum proponis. Hoc namque omnem intellectum superat: hoc specialiter deuotorum corda trahit & accendit affectum. Ipsi enim veri fideles tui, qui totam vitam suam ad emendationem disponunt, ex hoc dignissimo Sacramento, magnam deuotionis gratiam, & virtutis amorem, frequenter recipiunt.

M 4 10 O ad-

10 O admirabilis & abscondita gratia Sacramenti, quam norunt tantum Christi fideles: infideles autem, & peccatis feruientes, experiri non possunt. In hoc Sacramento confertur spiritalis gratia, & reparatur in anima virtus amissa: & per peccatum deformata, redit pulchritudo. Tanta est aliquando hæc gratia, vt ex plenitudine collatæ deuotionis, non tantum mens, sed & debile corpus, vires sibi præstas sentiat ampliores.

11 Dolendum tamen valdè & miserandum, super tepiditate & negligentia nostra, quod non maiori affectu one trahimur ad Christum sumendum: in quo tota spes saluandorum consistit, & meritum. Ipse enim est sanctificatio nostra, & redemptio: ipse consolatio viatorum, & sanctorum æterna fruitio. Dolendum itaque valdè, quod multi tam parum hoc salutare mysterium aduertunt, quod cælum lætificat, & mundum conseruat vniuersum. Heu cæcitas, & duritia cordis humani, tam ineffabile donum non magis attendere, & ex quotidiano vsu, etiam ad inaduertentiam defluere.

12. Si

12 Si enim hoc sanctissimum Sacramentum, in vno tantum celebraretur loco, & ab vno tantum consecraretur sacerdote in mundo: quanto putas desiderio ad illum locum, & ad talem Dei sacerdotem, homines afficerentur, vt diuina mysteria celebrari audirent? Nunc autem multi facti sunt sacerdotes, & in multis locis offertur Christus: vt tantum maior appareat gratia, & dilectio Dei ad hominem: quanto latius est sacra communio, diffusa per orbem. Gratias tibi I E S V bone, pastor æterne, qui nos pauperes & exules dignatus es pretioso corpore & sanguine tuo reficere: & ad hæc mysteria percipienda, etiam proprii oris tui alloquio, inuitare dicendo: Venite ad Mat. xx me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.

CAP. II.

Quod magna bonitas & charitas Dei, in Sacramento, homini exhibetur.

VOX DISCIPULI.

Super bonitate tua, & magna misericordia tua Domine confisus, accedo æger ad saluatorem, esuriens &
 M s sitiens

I. H. C. I. fitiens ad fontem vitæ, egenus ad Regem cæli, seruus ad dominum, creatura ad creatorē, desolatus ad meum pium consolatorem. Sed vnde hoc mihi, vt venias ad me? Quis ego sum, vt præstes mihi teipsum? Quomodo audet peccator, coram te apparere? & tu quomodo dignaris, ad peccatorem venire? Tu nosti seruum tuum, & scis quia nil boni in se habet, vnde hoc illi præstes. Confiteor igitur vilitatem meam, agnosco tuam bonitatem, laudo pietatem, & gratias ago propter nimiam charitatem. Propter temetipsum enim hoc facis, non propter mea merita: vt bonitas tua mihi magis innotescat, charitas amplior ingeratur, & humilitas perfectius commendetur. Quia ergo tibi hoc placet, & tu sic fieri iussisti, placet & mihi dignatio tua, & vtinam iniquitas mea non obsistat.

2. O dulcissime & benignissime Iesu, quanta tibi reuerentia & gratiarum actio cum perpetua laude, pro susceptione sacri corporis tui debetur, cuius dignitatem nullus hominum explicare potens inuenitur. Sed quid cogitabo in hac communionem, in accessu ad
Domi-

Dominum meum, quem debite venerari nequeo, & tamen deuote suscipere desidero? Quid cogitabo melius & salubrius, nisi meipsum totaliter humiliando coram te, & tuam infinitam bonitatem exaltando supra me? Laudo te, Deus meus, & exalto in æternum. Despicio me, & subiicio tibi, in profundum vilitatis meæ.

3 Ecce tu Sanctus sanctorum, & ego sordes peccatorum. Ecce tu inclinas te ad me, qui non sum dignus ad te respicere. Ecce tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu inuitas ad conuiuium tuum. Tu mihi dare vis cælestem cibum, & panem Angelorum ad manducandum: non alium sanè, quàm teipsum, panem viuum, qui de cælo descendisti, & das vitam mundo. Psalm. 77.
Ioan. 6.

4 Ecce, vnde dilectio procedit, qualis dignatio illucessit, quàm magnæ gratiarum actiones & laudes tibi pro his debentur. O quàm salutare & utile consilium tuum, cùm istud instituisti: quàm suaue & iucundum conuiuium, cùm teipsum in cibū donasti. O quàm admirabilis operatio tua Domine, quàm potens virtus tua, quàm ineffa-

M 6 bilis

Genes. 1
& Psal.
 148. bilis veritas tua. Dixisti enim, & facta sunt omnia: & hoc factum est, quod ipse iussisti.

5 Mira res, & fide digna ac humanum vincens intellectum: quod tu, Domine Deus meus, verus Deus & homo, sub modica specie panis & vini, integer contineris, & sine consumptione à fumente, manducaris. Tu
Psal. 15. Domine vniuersorum, qui nullius habes indigentiam, voluisti per Sacramentum tuum habitare in nobis: conserua cor meum, & corpus immaculatum: vt læta & pura conscientia, sapiùs tua valeam celebrare mysteria, & ad meam perpetuam accipere salutem: quæ ad tuum præcipuè honorè, & memoriale perenne, sanxisti & instituisti.

6 Lætare anima mea, & gratias age Deo, pro tam nobili munere & solatio singulari, in hac lachrymarum valle, tibi relicto. Nam quoties hoc mysteriù recolis, & Christi corpus accipis: toties tuæ redèptionis opus agis, & particeps omnium meritorum Christi efficeris. Caritas etenim Christi numquam minuitur, & magnitudo propitiationis eius, numquam exhauritur. Ided noua
 semper

semper mentis renouatione, ad hoc disponere te debes, & magnum salutis mysterium, attenta cōsideratione pensare. Ita magnum, nouum, & iucundum tibi videri debet, cū celebras, aut Missam audis: ac si eodem die, Christus primū in vterum Virginis descendens, homo factus esset: aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur & moreretur.

CAP. III.

Quòd vtile sit, sèpè communicare.

VOX DISCIPVLI.

ECce, ego ad te venio Domine, vt benè mihi sit ex munere tuo, & latificer in conuiuio sancto tuo, quod parasti in dulcedine tua pauperi *psal. 67.*
DEVs. Ecce, in te est totum, quod desiderare possum & debeo; tu salus mea, & redemptio, spes & fortitudo, decus & gloria. Latifica ergo hodie animam *psal. 85.*
 serui tui, quoniam ad te Domine Iesu animam meam leuavi. Desidero te nunc deuotè ac reuerenter suscipere; cupio te in domum meam inducere, quatenus cum Zachæo merear à te benedici, ac inter filios Abrahæ computari. Anima mea corpus tuum
 con-

concupiscit, cor meum tecum vniri desiderat.

2 Trade te mihi, & sufficit. Nam preter te, nulla cōsolatio valet. Sine te esse nequeo; & sine visitatione tua, viuere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere, & in remedium salutis meae recipere; ne forte deficiam in via, si fuero caelesti fraudatus alimonia. Sic enim tu misericordissime

Mat. 15 Iesu, praedicans populis, & varios cu-

Mar. 8. rans languores, aliquando dixisti: Nolo

eos ieiunos dimittere in domum suam, ne deficient in via: Age igitur hoc

mecum modo, qui te pro fidelium

consolatione in Sacramento reliquisti.

Tu es enim suavis refectio animae, &

qui te dignè manducauerit, particeps

& haeres erit aeternae gloriae. Necessarium quidem mihi est, qui tam saepe

labor, & pecco, tam citò torpesco &

deficio; vt per frequentes orationes &

confessiones, ac fac rā tui corporis per-

ceptionem, me renouem, mundem, &

accendam; ne fortè diutiùs abstinendo,

à sancto proposito defluam.

Gen. 8.

3 Promi enim sunt sensus hominis

ad malum, ab adolescentia sua, & nisi

suc-

fuccurrat diuina medicina, labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta Communio à malo, & confortat in bono. Si enim modò tam sæpè negligens sum & tepidus, quando cõunico aut celebros; quid fieret, si medelam non sumerem, & tam grande iuuamen non quærerem? Et licet omni die non sim aptus, nec ad celebrandum benè dispositus; dabo tamen operam, congruis temporibus diuina percipere mysteria, ac tantæ gratiæ participem me præbere. Nam hæc est vna principalis fidelis animæ consolatio, quàm diu peregrinatur à te in mortali corpore, vt sæpiùs memor Dei sui, dilectum suum deuota suscipiat mente.

4 O mira circa nos, tuæ pietatis dignatio, quod tu Domine Deus, creator & viuificator omnium spirituum, ad pauperulam dignaris venire animam, & cum tota diuinitate tua ac humanitate, eius impinguare esuriem. O felix mens & beata anima, quæ te Dominum Deum suum meretur deuotè suscipere, & in tui susceptione, spiritali gaudio repleri. O quàm magnum suscipit Dominum, quàm dilectum inducit
hospi-

hospitem, quàm iucundum recipit socium, quàm fidelem acceptat amicum, quàm speciosum & nobilem amplectitur sponsum præ omnibus dilectis, & super omnia desiderabilia amandum. Sileant à facie tua, (dulcissime dilecte mi) cælum & terra, & omnis ornatus eorum ; quoniam quidquid laudis habent ac decoris, ex dignatione tuæ est largitatis, nec ad decorem tui peruenient nominis, cuius sapientiæ *Pf. 145.* non est numerus.

CAP. IIII.

Quòd multa bona præstantur, deuotè communicantibus.

VOX DISCIPULI.

Pf. 20. I **D**omine Deus meus, præueni seruum tuum in benedictionibus dulcedinis tuæ, vt ad tuum magnificentum Sacramentum, dignè ac deuotè merear accedere. Excita cor meum in *Pf. 105.* te, & à graui torpore exue me. Visita me in salutari tuo, ad gustandum in spiritu suauitatē tuam, quæ in hoc Sacramento tamquam in fonte, plenariè latet. Illumina quoque oculos meos, ad intuendum tantum mysterium : & ad

ad credendum illud indubitata fide, me roborā. Est enim operatio tua, non humana potentia: tua sacra institutio, non hominis adiuuentio. Non enim ad hæc capienda & intelligenda aliquis idoneus per se reperitur, quæ angelicam etiam subtilitatem transcendunt. Quid ergo ego peccator indignus, terra & cinis, de tam alto sacro secreto, potero inuestigare & capere?

2 Domine, in simplicitate cordis mei, in bona firma fide, & in tua iustificatione, ad te cum spe ac reuerentia accedo: & verè credo, quia tu præsens es hic in Sacramento, Deus & homo. Vis ergo, vt te suscipiam, & me ipsum tibi in charitate vniam. Vnde tuam precor clementiam, & specialem ad hoc imploro mihi donari gratiam; vt totus in te liquefiam & amore pereffluam, atq; de nulla aliena consolatione amplius me intromittam. Est enim hoc altissimum & dignissimum Sacramentum, salus animæ & corporis, medecina omnis spiritualis languoris: in quo vitia mea curantur, passiones frenantur, tentationes vincuntur aut minuuntur: gratia maior infunditur, virtus
ince-

incepta augetur, firmatur fides, spes roboratur, & charitas ignescit ac dilatatur.

3 Multa namque bona largitus es, & adhuc sapiùs largiris in Sacramento, dilectis tuis deuotè communicantibus, Deus meus, susceptor animæ meæ, reparator infirmitatis humanæ, & totius dator consolationis internæ. Nam multam ipsis consolationem, aduersus variam tribulationem infundis, & de imo deiectionis propriæ ad spem tuæ protectionis erigis, atq; noua quadam gratia, eos intus recreas, & illustras: vt qui anxij primùm & sine affectione, se ante Communionem senserant: postea refectione cibo potuque cælesti, in melius se mutatos inueniant. Quod idcirco cum electis tuis dispensanter agis, vt veraciter agnoscant, & patenter experiantur, quantū infirmitatis ex seipsis habeant, & quid bonitatis ac gratiæ, ex te cōsequantur. Quia ex semetipsis frigidi, duri, & indeuoti: ex te autem feruentes, alacres, & deuoti esse merentur. Quis enim ad fontem suauitatis humiliter accedens, non modicum suauitatis inde reportat?

Aur

Aut quis iuxta ignem copiosum stans,
non parum caloris inde percipit? Et tu *Esa. 12.*
fons es semper plenus & superabun-
dans, ignis iugiter ardens & numquam *Leuit. 6.*
deficiens.

4 Vnde si mihi non licet haurire de
plenitudine fontis, nec vsque ad satie-
tatē potare, apponam tamen os meum
ad foramen cælestis fistulæ: vt saltem
modicam inde guttulam capiam, ad
refocillandam sitim meam, vt non
penitus exarescam. Et si necdum totus
cælestis & tam ignitus, vt Cherubin &
Seraphin esse possum: conabor tamen
deuotioni insistere, & cor meum præ-
parare, vt vel modicam diuini incen-
dij flammam, ex humili sumptione
viuifici Sacramenti conquiram. Quic-
quid autem mihi deest Iesu bone, Sal-
uator sanctissime, tu pro me supple
benignè ac gratiosè, qui omnes ad te
dignatus es vocare, dicens: Venite ad *Mat. 11*
me omnes, qui laboratis & onerati
estis, & ego reficiam vos.

5 Ego quidem laboro in sudore vul- *Gen. 3.*
tus mei, dolore cordis torqueor, pecca-
tis oneror, tentationibus inquietor,
multis malis passionibus implicor &
pre-

premor: & non est qui adiuuet, non est qui liberet, & saluum faciat, nisi tu Domine Deus saluator meus: cui committo me & omnia mea, vt me custodias, & perducas in vitam æternam. Suscipe me in laudem & glóriam nominis tui, qui corpus tuum & sanguinem, in cibum & potum mihi parasti. Præsta Domine Deus salutaris meus, vt cum frequentatione mysterij tui, crescat mea deuotionis affectus.

CAP. V.

De dignitate Sacramenti, & statu sacerdotali.

VOX DOMINI.

Mat. II. I **S**I haberes angelicam puritatem, & sancti Ioannis Baptistæ sanctitatem: non esses dignus, hoc Sacramentum accipere, nec tractare. Non enim hoc meritis debetur hominum, quod homo consecret & tractet Christi Sacramentum, & sumat in cibum panem Angelorum. Grande mysterium, & magna dignitas Sacerdotum: quibus datum est, quod Angelis non est concessum. Soli namque Sacerdotes ritè in Ecclesia ordinati, potestatem habent celebrandi, & corpus Christi consecrandi.

Psal. 77.

crandi. Sacerdos quidem minister est Dei, utens verbo Dei, per iussionem & institutionem Dei: Deus autem ibi principalis est auctor, & inuisibilis operator, cui subest omne, quod voluerit, & paret omne quod iusserit.

Gen. 1.
Ps. 148.
Rom.
man. 9.

2 Plus ergo credere debes Deo omnipotenti, in hoc excellentissimo Sacramento, quàm proprio sensui, aut alicui signo visibili. Ideoque cum timore & reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attende tibi, & vide cuius ministerium tibi traditum est, per impositionem manus Episcopi. Ecce, Sacerdos factus es, & ad celebrandum consecratus; vide nunc, ut fideliter & deuotè, in suo tempore, Deo sacrificium offeras, & te ipsum irreprehensibilem exhibeas. Non alleuiasti onus tuum, sed arctiori iam alligatus es vinculo disciplinæ, & ad maiorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, & aliis bonæ vitæ exemplum præbere. Eius conuersatio, non cum popularibus & communibus hominum viis, sed cum Angelis in cælo, aut cum perfectis viris in terra.

1. Tim.

4.

Phil. 3.

3 Sacer-

Heb. 5. 3 Sacerdos sacris vestibus indutus, Christi vices gerit; vt Deum pro se & pro omni populo, suppliciter & humiliter regit. Habet ante se & retro Dominicæ crucis signum, ad memorandam iugiter Christi passionē: Ante se crucem in casula portat, vt Christi vestigia diligenter inspiciat, & sequi feruēter studeat. Post se cruce signatus est, vt aduersa quælibet ab aliis illata, clementer pro Deo toleret. Ante se crucē gerit, vt propria peccata lugeat: Post se, vt aliorum etiam commissa per compassionem defleat, & se medium inter Deum & peccatorem constitutum esse sciat. Nec ab oratione, & oblatione sancta torpescat, donec gratiam & misericordiam impetrare mereatur. Quando Sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos lætificat, Ecclesiam ædificat, viuos adiuuat, defunctis requiem præstat, & sese omnium bonorum participem efficit.

CAP. VI.

*Interrogatio de exercitio, ante
Communionem.*

VOX DISCIPULI.

1 **C**um tuam dignitatem Domine,
& meam vilitatem penso, valde
contremisco, & in meipso confundor,
Si enim non accedo, vitium fugio: & si
indignè me in gessero, offensam incur-
ro. Quid ergo faciam, Deus meus,
auxiliator meus, & consiliator in ne-
cessitatibus?

2 Tu doce me viam rectam. Propone
breue aliquod exercitium, sacrae Com-
munioni congruè. Vile est enim scire,
quod aliter scilicet deuotè ac reuerenter,
tibi præparare debeam cor meum, ad
recipiendum salubriter tuum Sacra-
mentum, seu etiam celebrandum tam
magnum & diuinum sacrificium.

CAP. VII.

*De discussione propria conscientia, &
emendationis proposito.*

VOX DIRECTI.

1 **S**uper omnia, cum summa humili-
tate cordis & supplici reuerentia,
cum plena fide & pia intentione honoris
Dei,

Dei, ad hoc Sacramentum celebrandum, tractandum, & sumendum, oportet Dei accedere Sacerdotem. Diligenter examina conscientiam tuam: & pro posse tuo, vera contritione & humili confessione, eam munda & clarifica: ita ut nil graue habeas, aut scias, quod te remordeat, & liberum accessum impediatur. Habeas displicentiam omnium peccatorum tuorum in generali, & pro quotidianis excessibus magis in speciali doleas & gemas. Et si tempus patitur, Deo in secreto cordis, cunctas confitere passionum tuarum miserias.

2 Ingemisce & dole, quod adhuc ita carnalis sis & mundanus: tam immortificatus à passionibus: tam plenus concupiscentiarum motibus: tam incustoditus in sensibus exterioribus: tam sæpè multis vanis phantasiis implicatus: tam multum inclinatus ad exteriora: tam negligens ad interiora: tam leuis ad risum & dissolutionem: tam durus ad fletum & compunctionem: tam promptus ad laxiora & carnis commoda: tam segnis ad rigorem & feruorem: tam curiosus ad noua audienda

dienda & pulchra intuenda : tam re-
 missus ad humilia & abiecta ample-
 ctenda : tam cupidus ad multa habenda :
 tam parcus ad dandum : tam tenax ad
 retinendum : tam inconsideratus in
 loquendo : tam incontinens ad tacen-
 dum : tam incompositus in moribus :
 tam importunus in actibus : tam effu-
 sus super cibum : tam surdus ad Dei
 verbum : tam velox ad quietem : tam
 tardus ad laborem : tam vigilans ad
 fabulas : tam somnolentus ad vigili-
 as : tam festinus ad finem : tam vagus
 ad attendendum : tam negligens in
 horis persolvendis : tam tepidus in ce-
 lebrando : tam aridus in communican-
 do : tam citò distractus : tam rarò
 plenè tibi collectus : tam subito com-
 motus ad iram : tam facilis ad alterius
 displicentiam : tam pronus ad iudi-
 candum : tam rigidus ad arguendum :
 tam lætus ad prospera : tam debilis in
 adversis : tam sæpè multa bona propo-
 nens, & modicū ad effectū perducens.

3 His & aliis defectibus tuis, cum
 dolore & magna displicentia propriæ
 infirmitatis confessis ac deploratis, fir-
 mum statue propositum semper emen-
 dandi

N

dandi

dandi vitam tuam, & in melius proficiendi. Deinde cum plena resignatione & integra voluntate, offer teipsum in honoré nominis mei, in ara cordis tui holocaustum perpetuum, corpus tuum scilicet & animam, mihi fideliter committendo: quatenus & sic dignè merearis ad offerendum Deo sacrificium accedere, & Sacramentum corporis mei salubriter suscipere.

4 Non est enim oblatio dignior, & satisfactio maior pro peccatis diluendis, quàm seipsum purè & integrè, cum oblatione corporis Christi in Missa & in Cõmunionem Deo offerre. Si fecerit homo, quod in se est, & verè pœnituerit: quotienscũque pro venia & gratia *Exec. 18* ad me accesserit, viuo ego dicit Dominus, qui nolo mortem peccatoris, sed vt magis cõuertatur & viuat: quoniam peccatorum suorum non recordabor amplius, sed cuncta ipsi indulta erunt.

CAP. VIII.

De oblatione Christi in cruce, & propria
resignatione.

VOX DILECTI.

Esa. 53. 1
& Heb.
9.

Sicut ego meipsum, expansis in
cruce manibus & nudo corpore,
pro

pro peccatis tuis Deo Patri sponte obtuli, ita vt nihil in me remaneret, quin totum in sacrificiū diuinæ placationis transiret: ita debes & tu teipsum mihi voluntariè, in oblationem puram & sanctam, quotidie in Missa, cum omnibus viribus & affectibus tuis, quantò intimiùs vales, offerre. Quid *Prova. 23* magis à te requiro, quàm vt te studeas mihi ex integro resignare? Quidquid præter teipsum das, nihil curo: quia non quæro datum tuum, sed te.

2 Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis, præter me: ita nec mihi placere poterit, quicquid dederis, te nõ oblato. Offer te mihi, & da te totum pro Deo, & erit accepta oblatio. Ecce, ego me totum obtuli patri pro te; dedi etiam totum corpus meum & sanguinem in cibum, vt totus tuus essem, & tu meus permaneres. Si autem in teipso steteris, nec sponte te ad voluntatem meam obtuleris, non est plena oblatio, nec integra erit inter nos vnio. Igitur omnia opera tua præcedere debet, spontanea tui ipsius in manus Dei oblatio, si libertatē consequi vis & gratiam. Ided enim tam pauci illuminati, & liberi

intus efficiuntur, quia seiplos ex toto abnegare nesciunt. Est firma sententia mea: Nisi quis renuntiauerit omnibus, non potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus, offer teipsum mihi, cum omnibus affectibus tuis.

CAP. IX.

Quòd nos, & omnia nostra, Deo debemus offerre, & pro omnibus orare.

VOX DISCIPVLI.

Psal. 23 **I** Domine, omnia tua sunt, quæ in cælo sunt, & quæ in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneâ oblationem offerre, & tuus perpetuò permanere. Domine, in simplicitate cordis mei, offero meipsum tibi hodie in seruum sempiternum, in obsequium & in sacrificiũ laudis perpetuæ. Suscipe me, cum hac sancta oblatione tui pretiosi corporis, quam tibi hodie in præsentia Angelorum, inuisibiliter assistentium, offero: vt sit pro me, & pro cuncto populo tuo in salutem.

2 Domine, offero tibi omnia peccata & delicta mea, quæ commisi coram te, & sanctis Angelis tuis, à die quo primum

mum peccare potui vsque ad horam hanc, super placabili altari tuo: vt tu omnia pariter incendas & comburas igne charitatis tuæ, & deleas vniuersas maculas peccatorum meorum, & conscientiam meam ab omni delicto emundes, & restituas mihi gratiam tuam, quam peccando amisi, omnia mihi plenè indulgendo, & in osculum pacis me misericorditer assumendo.

3 Quid possum agere pro peccatis *Psal. 32* meis, nisi humiliter ea confitendo & lamentando, & tuam propitiationem incessanter deprecando? Deprecor te, exaudi me propitius, vbi asto coram te Deus meus. Omnia peccata mea mihi maximè displicent, nolo ea vniquam amplius perpetrare: sed pro eis doleo & dolebo, quamdiu vixero, paratus pœnitentiam agere, & pro posse satisfacere. Dimitte mihi Deus, dimitte mihi peccata mea, propter nomen sanctum tuum: salua animam meam, quam pretioso sanguine tuo redemisti. Ecce cõmitto me misericordiam tuam, resigno me in manibus tuis. Age mecum secundum bonitatem tuam, non secundum meam malitiam & iniquitatem.

N 3   4 Offero

4 Offero etiam tibi omnia bona mea, quamuis valdè pauca & imperfecta; vt tu ea emendes & sanctifices; vt ea grata habeas, & accepta tibi facias, & semper ad meliora trahas; nec non ad beatum ac laudabilem finem, me pigrum & inutilem homuncionem, perducas.

5 Offero quoque tibi omnia pia desideria deuotorum, necessitates parentum, amicorum, fratrum, sororum, omniumque charorum meorum, & eorum qui mihi vel aliis, propter amorem tuum benefecerunt: & qui orationes & Missas pro se suisque omnibus, dici à me desiderauerunt & petierunt, siue in carne adhuc viuant; siue iam sæculo defuncti sint: vt omnes sibi auxilium gratiæ tuæ, opem consolationis, protectionem à periculis, liberationem à pœnis, aduenire sentiant, & vt ab omnibus malis erepti, gratias tibi magnificas lati persoluant.

6 Offero etiam tibi preces & hostias placationis, pro illis specialiter, qui me in aliquo læserunt, contristauerunt, aut vituperauerunt, vel aliquod damnum vel grauamen intulerunt; pro his quoque
omni-

omnibus, quos aliquando contristavi,
conturbavi, grauavi, & scandalizavi,
verbis, factis scienter vel ignoranter: vt
nobis omnibus pariter indulgeas pec-
cata nostra & mutuas offensiones. Au-
fer Domine à cordibus nostris omnem
suspicionem, indignationem, iram &
discepcionem; & quidquid potest
charitatem lædere, & fraternam dile-
ctionem minuere. Miserere, miserere
Domine, misericordiam tuam poscen-
tibus, da gratiã indigentibus & fac nos
tales existere, vt simus digni gratia tua
perfrui, & ad vitam proficiamus æter-
nam. Amen.

CAP. X.

*Quod sacra Communio, de facili non est
relinquenda.*

VOX DILECTI.

FRequeter recurrentũ est ad fon-
tẽ gratiæ, & diuinæ misericordiæ,
ad fontem bonitatis & totius pietatis:
quatenus à passionibus tuis & vitiis cu-
rari valeas, & cõtra vniuersas tentatio-
nes & fallacias diaboli, fortior atq; vi-
gilãtiõ effici merearis. Inimicus sciens
fructum & remedium maximum, in

N 4   sacra

sacra Communionem positum, omni modo & occasione nititur fideles & deuotos, quantum præualet, retrahere & impedire.

Iob 1.

2 Cum enim quidam sacrae Communioni se aptare disponunt, peiores Satanæ immisiones patiuntur. Ipse nequã spiritus (vt in Iob scribitur) venit inter filios Dei, vt solita illos nequitia sua perturbet, aut timidos nimium reddat & perplexos: quatenus affectum eorum minuat, vel fidem impugnando auferat: si fortè aut omnino Communionem relinquunt, aut cum tepore accedant. Sed non est quidquam curandum, de versutiis & phantasiis illius quantumlibet turpibus & horridis, sed cuncta phantasmata in caput eius sunt retorquenda. Contemnendus est miser & deridendus, nec propter insultus eius & commotiones, quas suscitatur, sacra est omittenda Communionem.

Prov. 13

3 Sæpè etiam impedit nimia sollicitudo pro deuotione habenda, & anxietas quædam de confessione facienda. quia gratiam Dei impedit, & deuotionem

nem

nem mentis destruit. Propter aliquam paruum tribulationem vel grauitatem, sacram ne dimittas Communionem: sed vade citius confiteri, & omnes offensiones aliis libenter indulge. Si *Mat. 5.* verò tu aliquem offendisti, veniam humiliter precare, & Deus libenter indulgebit tibi.

4 Quid prodest diu tardare confessionem, aut sacram differre Communionem? Expurga te cum primis, expue velociter venenum, festina accipere remedium, & senties melius, quam si diu distuleris. Si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud maius eueniet: & sic diu posses à Communionem impediri, & magis ineptus fieri. Quanto citius vales, à præsenti grauitate & inertia te excutias: quia nihil importat diu anxari, diu cum turbatione transire, & ob quotidiana obstacula, se à diuinis sequestrare. Imò plurimum nocet, diu Communionem protelare, nam & grauem torporem consuevit inducere. Proh dolor quidam tepidi & dissoluti, moras confitendi libenter accipiunt, & Communionem sacram idcirco differri cupiunt,

N s piunt,

piunt, ne ad maiorem sui custodiam se dare teneantur.

5 Heu, quàm modicam charitatem, & debilem deuotionem habent, qui sacram Communionem, tam faciliter postponunt. Quàm felix ille, & DEO acceptus habetur, qui sic uiuit, & tali puritate conscientiam suam custodit: ut etiam omni die communicare paratus, & benè affectatus esset, si ei liceret, & sine nota agere posset. Si quis interdum abstinet humilitatis gratia, aut legitima impediēte causa, laudandus est de reuerentia. Si autem torpor obreperit, seipsum excitare debet, & facere quod in se est, & Dominus aderit desiderio suo pro bona uoluntate, quam specialiter respicit.

6 Cum uerò legitimè præpeditus est, habebit semper bonam uoluntatem, & piam intentionem communicandi, & sic non carebit fructu Sacramenti. Potest enim quilibet deuotus, omni die & omni hora, ad spirituale Christi Cōmunionem, salubriter & sine prohibitione accedere: & tamen certis diebus & statuto tempore, corpus sui Redemptoris, cum affectuosa reuerentia

Sacra-

Sacramentaliter debet suscipere, & magis laudem Dei & honorem prætere, quàm suam consolationem quærere. Nam totiens mysticè communicat, & inuisibiliter reficitur, quotiens incarnationis Christi mysterium passionemq; deuotè recolit, & in amore eius accenditur. I. Cor. II.

7 Qui aliter se non præparat, nisi instante festo, vel consuetudine compellente, sæpiùs imparatus erit. Beatus, qui se Domino in holocaustum offert, quotiens celebrat aut communicat. Non sis in celebrando nimis prolixus aut festinus, sed serua bonum communem modum cum quibus uiuis. Non debes aliis generare molestiam & tædium, sed communem seruare viam secundùm maiorum institutionem: & potiùs aliorum seruire utilitati, quàm propriæ deuotioni vel affectui.

CAP. XE.

Quòd corpus Christi, & sacra Scriptura, maximè sint animæ fideli necessaria.

VOX DISCIPULI.

1 **O** Dulcissime Domine Iesu, quanta est dulcedo deuotæ animæ,

N 6 tecum

tecum epulantis in conuiuio tuo: vbi ei non alius cibus manducandus proponitur, nisi tu vnicus dilectus eius, super omnia desideria cordis eius desiderabilis. Et mihi quidem dulce foret in præsentia tua, ex intimo affectu lachrymas fundere, & cum pia Magdalena pedes tuos lachrymis irrigare. Sed vbi est hæc deuotio? vbi lachrymarum sanctarum copiosa effusio? Certè in conspectu tuo & sanctorum Angelorum tuorum, totum cor meum ardere deberet, & ex gaudio flere. Habeo enim te in Sacramento verè præsentem, quamuis aliena specie occultatum.

Lucæ 7.

2 Nam in propria, & diuina claritate te conspiciere, oculi mei ferre non possent: sed neque totus mundus in fulgore gloriæ maiestatis tuæ subsisteret. In hoc ergo imbecillitati meæ consulis, quòd te sub Sacramento abscondis. Habeo verè & adoro, quem Angeli adorant in cælo; sed ego adhuc interim in fide, illi autem in specie & sine velamine. Me oportet contentum esse in lumine veræ fidei, & in ea ambulare, donec aspiret dies æternæ claritatis, & ymbre figurarum inclinentur. Cùm
autem

autem venerit quod perfectum est, *1. Cor.*
 cessabit vsus Sacramentorum : quia ^{13.}
 beati in gloria cælesti, non egent me-
 dicamine sacramentali : gaudent enim
 sine fine in præsentia Dei, facie ad fa-
 ciem gloriam eius specularantes, & de
 claritate in claritatem abyssalis deita-
 tis transformati : gustant verbum Dei
 carnem factum, sicut fuit ab initio, &
 manet in æternum.

3 Memor horum mirabilium, graue
 mihi fit tædium, etiam quodlibet spi-
 rituale solatium : quia quamdiu Do-
 minum meum apertè in sua gloria non
 video, pro nihilo duco omne, quod in
 mundo conspicio & audio. Testis es tu
 mihi Deus, quòd nulla me res potest
 consolari, nulla creatura quietare, nisi
 tu Deus meus, quem desidero æterna-
 liter contemplari, Sed non est hoc
 possibile, durante me in hac mortali-
 tate. Ideò oportet, vt me ponam ad
 magnam patientiam, & meipsum in
 omni desiderio tibi submittam. Nam *Heb. 10.*
 & Sancti tui Domine, qui tecum iam *cap. 11.*
 in regno cælorum exultant, in fide &
 patientia magna, dum viuerèt, aduen-
 tum gloriæ tuæ expectabant. Quod
 illi

illi crediderunt, ego credo: quod illi sperauerunt, ego spero: quod illi peruen-
nerunt, per gratiam tuam me ventu-
rum confido. Ambulabo interim in
fide, exemplis eōfortatus Sanctorum.
Habeo etiam libros sanctos pro solatio
& vitæ speculo, atque super hæc omnia
sanctissimum corpus tuum, pro singu-
lari remedio & refugio.

4 Duo namque mihi necessaria per-
maximè sentio in hac vita, sine quibus
mihi importabilis foret ista misera-
bilis vita. In carcere corporis huius
detentus, duobus me egere fateor, cibo
Ioan. 6. scilicet & lumine. Dedisti itaque mihi
infirmo, sacrum corpus tuum ad refe-
ctionem mentis & corporis: & posuisti
Pf. 18. lucernam pedibus meis, verbū tuum.
Sine his duobus, benè viuere non pos-
sem: nam verbum Dei, lux animæ: &
Pf. 22. Sacramentum tuum, panis vitæ. Hæc
Hebr. 9. possunt etiam dici mensæ duæ, hinc &
13. inde in gazophylacio sanctæ Ecclesiæ
positæ. Vna mensa est sacri altaris, ha-
bens panem sanctum, id est, corpus
Christi pretiosum: Altera est diuina
legis, continens doctrinam sanctam,
erudiens fidem rectam, & firmiter
vsque

vsque ad interiora velaminis, vbi sunt
Sancta sanctorum, perducens. Gratias
tibi Domine Iesu, lux lucis aeternae, pro
doctrinae sacrae mensa, quam nobis per
seruos tuos Prophetas & Apostolos,
aliosque doctores ministrasti.

5 Gratias tibi creator ac redemptor *Luc. 14.*
hominum, qui ad declarandam toti
mundo charitatem tuam, caenam pa-
rasti magnam, in qua non agnum ty-
picum, sed tuum sanctissimum corpus *Ioan. 6.*
& sanguinem proposuisti manducan-
dum: letificans omnes fideles conuiuio *Pf. 22.*
sacro, & calice inebrians salutari, in *& Sap.*
quo sunt omnes deliciae paradisi, & *16.*
epulantur nobiscum Angeli sancti, sed
suauitate feliciori.

6 O quam magnum & honorabile
est officium Sacerdotum, quibus datum
est Dominum maiestatis verbis sacris
consecrare, labiis benedicere, manibus
tenere, ore proprio sumere, & ceteris
ministrare. O quam mundae debent
esse manus illae, quam purum os, quam
sanctum corpus, quam immaculatum
cor erit sacerdotis, ad quem totiens in-
greditur auctor puritatis. Ex ore Sacer-
dotis, nihil nisi sanctum, nihil nisi
hone-

honestum & vtile procedere debet
verbum, qui tam sæpè Christi accipit
Sacramentum.

7 Oculi eius simplices & pudici, qui
Christi corpus solent intueri. Manus
puræ, & in cælum eleuatæ, quæ crea-
torem cæli & terræ solent contractare.
Sacerdotibus specialiter in Lege dicitur:
Leu. 19. Sancti estote, quoniam ego san-
& 20. ctus sum Dominus Deus vester.

8 Adiuuet nos gratia tua omnipo-
tens Deus, vt qui officium Sacerdotale
suscepimus, dignè ac deuotè in omni
puritate & conscientia bona tibi famu-
lari valeamus. Et si non possumus in
tanta innocentia vitæ conuersari, vt
debemus; concede nobis tamen dignè
flere mala, quæ gessimus: & in spiritu
humilitatis, ac bonæ voluntatis propo-
sito, tibi feruētius de cætero deseruire.

CAP. XII.

*Quòd magna diligentia se debeat, Commu-
nicaturus Christo, preparare.*

VOX DILECTI.

Psal. 23.
& Mat.
5.

Ego sum puritatis amator, & da-
tor omnis sanctitatis. Ego cor
purum

purum quæro, & ibi est locus requie-
 tionis meæ. Para mihi cœnaculum *Mar. 14*
 grande stratum, & faciam apud te Pa- *& Luca*
 scha cum discipulis meis. Si vis, vt ve- *22.*
 niam ad te, & apud te maneam: expur- *1. Cor. 5*
 ga vetus fermentum, & munda cordis
 tui habitaculum. Exclude totum sæcu- *Exodi*
 lum, & omnem vitiorum tumultum: *24.*
 sede tamquã passer solitarius in tecto,
 & cogita excessus tuos in amaritudine
 animæ tuæ. Omnis namque amans,
 suo dilecto amatori, optimum & pul-
 cherrimum præparat locum, quia in
 hoc cognoscitur affectus suscipientis
 dilectum.

2 Scito tamẽ te non posse satisfacere
 huic preparationi, ex merito tuę actio-
 nis, etiamsi per integrũ annum te præ-
 parares, & nihil aliud in mente habe-
 res. Sed ex sola pietate & gratia mea,
 permittaris ad mensam meam acce-
 dere: ac si mēdicus ad prandium voca-
 retur diuitis, & ille nihil aliud habeat
 ad retribuendum beneficiis eius, nisi
 se humiliando & ei regratiando. Fac,
 quod in te est, & diligenter facito: non
 ex consuetudine, non ex necessitate,
 sed cum timore, & reuerentia, & affe-
 ctu,

ctu, accipe corpus dilecti Domini Dei tui, dignantis ad te venire. ego sum qui vocaui, ego iussi fieri; ego supplebo quod tibi deest: veni, & suscipe me.

3 Cùm gratiam deuotionis tribuo, gratias age Deo tuo: non quia dignus es, sed quia tui misertus sum. Si non habes, sed magis aridum te sentis, insiste orationi, ingemisce & pulsa: nec desistas, donec merearis micam aut guttam gratiæ salutaris accipere. Tu mei indiges, non ego tui indigeo. Nec tu me sanctificare venis, sed ego te sanctificare & meliorare venio. Tu venis, vt ex me sanctificeris, & mihi vniaris, vt nouam gratiam recipias, & de nouo ad emendationem accendaris. Noli negligere hanc gratiam: sed præpara eum omni diligentia cor tuum, & introduce ad te dilectum tuum.

4 Oportet autem, vt non solum te præpares ad deuotionem ante Communionem, sed vt etiam te sollicitè conserues in ea, post Sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur, quàm deuota præparatio prius. Nam bona postmodum custodia, optima iterùm est præparatio, ad maiorem
gra-

gratiam consequendam. Ex eo quippe valdè indispositus quis redditur, si statim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. Caue à multiloquio, mane *Prov. 10.* in secreto, & fruire Deo tuo. Ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non potest. Ego sum, cui te totum dare debes: ita ut iam ultra non in te, sed in me, absque omni sollicitudine, viuas.

CAP. XIII.

*Quòd toto corde anima deuota, Christi
vniõnem in Sacramento, affe-
ctare debet.*

VOX DISCIPVLI.

Quis mihi det Domine, ut inueniam te solum, & aperiam tibi totum cor meum, & fruatur te, sicut desiderat anima mea: & iam me nemo despiciat, nec vlla creatura me moueat vel respiciat, sed tu solus mihi loquaris, & ego tibi, sicut solet dilectus ad dilectum loqui, & amicus cum amico conuiuari? Hoc oro, hoc desidero, ut tibi totus vniam, & cor meum ab omnibus creatis rebus abstraham, magisque

*Exod.
33. &
Cant. 8.*

que per sacram Cōmunionem , ac frequentem celebrationem , cælestia & æterna sapere discam . Ah Domine Deus , quando ero tecum totus vnitus & absorptus, meique totaliter oblitus?

Ioan. 15 Tu in me, & ego in te, & sic nos pariter in vnum manere concede.

Cant. 5. 2 Verè tu es dilectus meus , electus ex millibus, in quo complacuit animæ meæ habitare omnibus diebus vitæ suæ. Verè tu pacificus meus , in quo pax summa & requies vera , extra quem labor & dolor, & infinita miseria. Verè

Prou. 3. tu es Deus absconditus , & consilium tuum non est cum impijs, sed cum hu-

Sap. 12. milibus & simplicibus sermo tuus . O quàm suavis est Domine spiritus tuus, qui vt dulcedinem tuam in filios demonstrares , pane suauissimo , de cælo descendente , illos reficere dignaris.

Deut. 4. Verè non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut tu Deus noster ades vniuersis fidelibus tuis, quibus ad quotidianum solatium , & cor erigendum in cælum, te tribuis ad edendum & fruendum.

3 Quæ est enim alia gens tam inclita, sicut plebs Christiana ? Aut quæ creatura

tura sub cælo tam dilecta, vt anima deuota, ad quam ingreditur Deus, vt pascatur in carne sua gloriosa? O ineffabilis gratia: ô admirabilis dignatio: ô amor immensus homini singulariter impensus. Sed quid retribuam Domino pro gratia ista, pro charitate tam eximia? Non est aliud, quod gratius donare queam, quàm vt cor meum Deo meo totaliter tribuam, & intimè coniungam. Tunc exultabunt omnia interiora mea, cùm perfectè fuerit vnita Deo anima mea. Tunc dicet mihi: Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum. Et ego respondebo illi: Dignare Domine manere mecum, ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum desiderium meum, vt cor meum tibi sit vnitum. Ps. 115.

CAP. XIII.

De quorundam deuotorum ardenti desiderio, ad corpus Christi.

VOX DISCIPULI.

Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te. Quando recordor deuotorum aliquorum, ad
Sacra-

Sacramentum tuum Domine, cum maxima deuotione, & affectu accedentium, tunc sæpiùs in me ipso confundor, & erubesco: quòd ad altare tuum, & sacræ Cõmunionis mensam, tam tepidè & frigidè accedo. Quòd ita aridus, & sine affectione cordis maneo. Quòd non sum totaliter accensus coram te Deo meo; nec ita vehementer attractus & affectus, sicut multi deuoti fuerunt, qui præ nimio desiderio Communionis, & sensibili cordis amore, à fletu se non potuerunt cõtinerè: sed ore cordis & corporis pariter, ad te Deum fontem viuum medullitus inhiabant, suam esuriem non valentes aliter temperare nec satiare, nisi corpus tuum, cum omni iucunditate & spiritali auiditate accepissent.

2 O vera ardens fides eorum, probabile existens argumentũ sacræ præsentia tuæ. Isti enim veraciter cognoscunt Dominum suum in fractione panis, quorum cor tam validè ardet in eis, de Iesu ambulante cum eis. Longè est à me sãpè talis affectus & deuotio, tam vehemēs amor & ardor. Esto mihi propitius Iesu bone, dulcis & benigne:
& con-

& concede pauperi mendico tuo, vel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui, in sacra Communionem sentire, vt fides mea magis cōualefcat; spes in bonitate tua proficiat, & charitas semel perfectè accensa, & cæleste manna experta, numquam deficiat.

3 Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi præstare, & in spiritu ardoris, cū dies beneplaciti tui venerit, me clementissimè visitare. Etenim licet tanto desiderio tam specialium deuotorum tuorum non ardeo, tamen de gratia tua, illius magni inflammati desiderij, desiderium habeo, orans & desiderans, omnium talium feruidorum amatorum tuorum, participem me fieri, & eorum sancto consortio annumerari.

CAP. XV.

Quòd gratia deuotionis, humilitate & seipsum abnegatione, acquiritur.

VOX DILECTI.

1 **O**portet te deuotionis gratiam instanter querere, desideranter petere, patienter & fiducialiter expecta-

spectare, gratanter recipere, humiliter
conseruare, studiosè cum ea operari ac
Deo terminum & modum supernæ
uisitacionis, donec ueniat, committere.
Humiliare præcipuè te debes, cùm pa-
rū aut nihil deuotionis interiùs sentis;
sed non nimium deiici, nec inordinatè
contristari. Dat sæpè Deus in vno
breui momento, quod longo negauit
tempore. Dat quandoq; in fine, quod
in principio orationis distulit dare.

2 Si semper citò gratia daretur, &
pro voto adesset, non esset infirmo ho-
mini benè portabile. Propterea in bo-
na spe, & humili patientia, expectanda
est deuotionis gratia. Tibi tamen, &
peccatis tuis imputa, cùm non datur,
vel etiam occultè tollitur. Modicum
quandoque est, quod gratiam impedit
& abscondit, si tamen modicum, &
non potiùs grande dici debeat, quod
tantum bonum prohibet. Et si hoc
ipsum modicum vel grande amoueris,
& perfectè viceris, erit quod petisti.

3 Statim namque, vt te Deo ex toto
corde tradideris, nec hoc vel illud, pro
tuo libitu seu velle quæsieris, sed inte-
grè te in ipso posueris, vnitum te in-
uenies

uenies, & pacatum; quia nil ita benè sapiet & placebit, sicut beneplacitum diuinæ voluntatis. Quisquis ergo intentionē suam, simplici corde sursum ad Deum leuauerit, seque ab omni inordinato amore, seu displicentia cuiuslibet rei creatæ, euacuauerit, aptissimus gratiæ percipiendæ, ac dignus deuotionis munere erit. Dat enim Dominus ibi benedictionem suam, vbi vasa vacua inuenerit. Et quantò perfectiùs infimis quis renuntiauerit, & magis sibi ipsi per contemptum sui moritur, tantò gratia celeriùs venit, copiosiùs intrat, & altiùs liberum cor eleuat.

4 Tunc videbit, & affluet, & mirabitur, & dilatabitur cor eius in ipso, quia *Esa. 60.* manus Dñi cum eo, & ipse se posuit totaliter in manu eius vsque in sæculum. Ecce sic benedicetur homo; qui quærit Deum in toto corde suo, nec in vanum accipit animam suam. Hic in accipiendo sacram Eucharistiam magnam promeretur diuinæ vnionis gratiam, quia non respicit ad propriam deuotionem & consolationem, sed super omnem deuotionem, & consolationem, ad Dei gloriam & honorem.

O CAP.

CAP. XVI.

*Quod necessitates nostras Christo aperire,
& eius gratiam postulare debemus.*

VOX DISCIPVLI.

I **O** Dulcissime atque amantissime Domine, quem nunc deuotè desidero suscipere, tu scis infirmitatem meam & necessitatem, quam patior; in quantis malis & vitiis iaceo; quàm sæpè sum grauatus, tentatus, turbatus, & inquinatus. Pro remedio ad te venio, pro cōsolatione & subleuamine te deprecor. Ad omnia scientem loquor, cui manifesta sunt omnia interiora mea, & qui solus potes me perfectè consolari, & adiuuare. Tu scis, quibus bonis indigeo præ omnibus, & quàm pauper sum in virtutibus.

2 Ecce, sto ante te pauper & nudus, gratiam postulans, & misericordiam implorans. Refice esurientem mendicum tuum, accède frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam claritate præsentiae tuæ. Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia graua & contraria in patientiam,

tiam, omnia infima & creata in contemptum & obliuionem. Erige cor meum ad te in cælum, & ne dimittas me vagari super terram. Tu solus mihi ex hoc iam dulcescas vsq; in sæculum; quia tu solus cibus & potus meus, amor meus & gaudium meum, dulcedo mea & totum bonum meum.

3 Utinam me totaliter ex tua præsen- 2. Cor. 6
tia accendas, comburas, & in te transfuses; vt vnus tecum efficiar spiritus, per gratiam internæ vnionis, & liquefactionem ardētis amoris. Ne patiaris me ieiunum & aridum à te recedere, sed operare mecū misericorditer, sicut sapius operatus es cum Sanctis tuis mirabiliter. Quid mirum, si totus ex te ignescerem, & in meipso deficerem; cum tu sis ignis semper ardens, & numquam deficiens; amor corda purificans, & intellectum illuminans.

CAP. XVII.

*De ardenti amore, & vehementi affectu
suscipiendi Christum.*

VOX DISCIPULI.

Cum summa deuotione & ardenti amore, cum toto cordis
O 2   affe-

affectu & feruore, desidero te Domine suscipere, quemadmodū multi sancti & deuotæ personæ, in communicando te desiderauerunt, qui tibi maximè in sanctitate vitæ placuerunt, & in ardentissima deuotione fuerunt. O Deus meus, amor æternus, totum bonum meum, felicitas interminabilis, cupio te suscipere cum vehementissimo desiderio & dignissima reuerentia, quam aliquis Sanctorum vniquam habuit, & sentire potuit.

2 Et licet indignus sum omnia illa sentimenta deuotionis habere, tamen offero tibi totum cordis mei affectum, ac si omnia illa gratissima inflammata desideria, solus haberem. Sed & quæcumque potest pia mens concipere & desiderare, hæc omnia tibi, cum summa veneratione, ac intimo fauore, præbeo & offero. Nihil opto mihi reseruare, sed me & omnia mea, tibi sponte & libentissimè immolare. Domine Deus meus, creator meus, & redemptor meus, cum tali affectu, reuerentia, laude & honore; cum tali gratitudine, dignitate, & amore; cum tali fide, spe & puritate, te affecto hodie
susci-

suscipere, sicut te suscepit & desideravit sanctissima Mater tua, gloriosa virgo Maria, quando Angelo euangelizanti sibi incarnationis mysterium, humiliter ac deuotè respondit: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. *Luc. I.*

3 Et sicut beatus præcursor tuus, excellentissimus Sanctorum Ioannes Baptista, in præsentia tua lætabundus exultauit in gaudio Spiritus sancti, dū adhuc maternis clauderetur visceribus: Et postmodum cernens inter homines Iesum ambulantem, valdè se humilians, deuoto cum affectu dicebat: Amicus autem sponsi, qui stat, & audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi: sic & ego, magnis & sacris desiderijs opto inflammari, & tibi ex toto corde me ipsum præsentare. Vnde & omnium deuotorum cordium iubilationes, ardentes affectus, mentales excessus, ac supernales illuminationes, & cælicas visiones tibi offero & exhibeo cum omnibus virtutibus & laudibus, ab omni creatura in cælo & in terra celebratis, & celebrandis, pro me & omnibus mihi in oratione com-
 O 3 men-

mendatis; quatenus ab omnibus dignè lauderis, & in perpetuum glorificeris.

4 Accipe vota mea Domine Deus meus, & desideria infinite laudationis, ac immensæ benedictionis; quæ tibi, secundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tuæ, iure debentur. Hac tibi reddo, & reddere desidero, per singulos dies & momenta temporum; atque ad reddendum mecum tibi gratias & laudes, omnes cælestes spiritus, & cunctos fideles tuos, precibus & affectibus inuito & exoro.

Ps. 116 5 Laudent te vniuersi populi, tribus, & linguæ; & sanctum ac mellifluum nomen tuum, cum summa iubilatione, & ardenti deuotione magnificent. Et quicumque reuerenter ac deuotè altissimum Sacramentum tuum celebrant, & plena fide recipiunt gratiam & misericordiam apud te inuenire mereantur, & pro me peccatore suppliciter exorent. Cumque optata deuotione, ac fruibili vnione, potiti fuerint, & bene consolati, ac mirificè refecti, de sacra mensa cælesti abscesserint, mei pauperis recordari dignentur.

CAP.

CAP. XVIII.

*Quod homo non sit curiosus scrutator Sacra-
menti, sed humilis imitator Christi,
subdendo sensum suum
sacrae fidei.*

VOX DILECTI.

CAuendum est tibi à curiosa,
& inutili perscrutatione huius
profundissimi Sacramenti, si non vis
in dubitationis profundum submergi.
Qui scrutator est maiestatis, opprime- *Prov. 25*
tur à gloria. Plus valet Deus operari,
quàm homo intelligere potest. Tolera-
bilis, pia, & humilis inquisitio verita-
tis, parata semper doceri, & per sanas
patrum sententias studens ambulare.

Beata simplicitas, quæ difficiles
questionum relinquit vias, & plana ac
firma pergit semita mandatorum Dei.
Multi deuotionem perdiderunt, dum
altiora scrutari voluerunt. Fides à te
exigitur, & sincera vita; non altitudo
intellectus, neque profunditas myste-
riorum Dei. Si nō intelligis, nec capis,
quæ infra te sunt, quomodo compre-
hendes, quæ supra te sunt? Subdere
Deo, & humilia sensum tuum fidei, &
dabi-

dabitur tibi scientiæ lumen, prout tibi fuerit vtile ac necessarium.

3 Quidam grauius tentantur de fide & sacramēto, sed non est hoc ipsis imputandum, sed potius inimico. Noli curare, noli disputare cum cogitationibus tuis, nec ad immittas à diabolo dubitationes respōde; sed crede verbis Dei, crede Sanctis eius & Prophetis, & fugiet à te nequam inimicus. Sapē multum prodest, quòd talia sustinet Dei seruus. Nam infideles & peccatores non tentat, quos securè iam possidet; fideles autem deuotos, variis modis tentat & vexat.

4 Perge ergo cum simplici & indubitata fide, & cum simplici reuerentia ad Sacramentum accede. Et quid quid intelligere non vales, Deo omnipotenti securè committe. Non fallit te
Ps. 18. Deus; fallitur, qui sibi ipsi nimium
Eccl. 118. credit. Graditur Deus cum simplicibus,
Mat. 11 reuelat se humilibus, dat intellectum paruulis, aperit sensum puris mentibus, & abscondit gratiam curiosis & superbis. Ratio humana debilis est, & falli potest; fides autem vera, falli non potest.

5 Om-

§ Omnis ratio, & naturalis inuestigatio, fidem sequi debet, non præcedere, nec infringere. Nam fides & amor ibi maximè præcellunt, & occultis modis in hoc sanctissimo & superexcellentiſſimo Sacramento operantur. Deus æternus & immensus, infinitæq; potentia, facit magna & inscrutabilia in cælo & in terra, nec est inuestigatio mirabilium operum eius. Si talia essent opera Dei, vt facilè ab humana ratione caperentur, non essent mirabilia, nec ineffabilia dicenda.

FINIS.

O § INDEX